15 a

F. LUCII FERRARIS

Soler-Alexandrini, Ordinis Minor. Regul. Observ. S. P. Francisci, Lectoris Jubilati, Exprovincial. Examin. Synodalis, ac S. O. Consultoris

PROMPTA BIBLIOTHECA

CANONICA, JURIDICA, MORALIS, THEOLOGICA

NEC NON

ASCETICA, POLEMICA, RUBRICISTICA, HISTORICA

De Principalioribus, & fere Omnibus, quæ in dies occurrunt, nec penes omnes facile, ac prompte reperiri possunt,

EX UTROQUE JURE, PONTIFICIIS CONSTITUTIONIBUS, CONCILIIS, SACRARUM CONGREGATIONUM DECRETIS, SACRÆ ROMANÆ ROTÆ DECISIONIBUS, AC PROBATISSIMIS ET SELECTISSIMIS AUCTORIBUS

Accurate collecta, adaucta, in unum redacta, & ordine alphabetico congesta,

AC IN OCTO TOMOS DISTRIBUTA.

Editio Novissima cæteris omnibus castigatior, & locupletior, adjecto nunc primum Indice Materiarum absolutissimo.

TOMUS SEXTUS.

P–R

VENETIIS,
Apud GASPAREM STORTI
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.
MDCCLXXII.

1149 1676

...rdinat. & | ...esta cani- | ...enim pri- | ...; Secunda | ...rtia de S. | ...Ecclesiam, | ...r in Sup- | ...Ord. nostri | ...5. per tot. | ...ignitatem | ..., & | ...itudinis, | ...asi Deus, | ..., dist. 19. | ...ine univer- | ...imus, ve- | ..., & su- | ...neam, &

ut ibi explicat Glossa: *Id, quod ipse erat, scilicet Petra, voluit eum vocari Petrum*, & concordat textus *in cap. in novo 2. dist. 21. & c. Fundamenta ejus 17. de electione in 6.* Annotat.
2 *1. ad decis. 2. n. 2. part. 3. Rot. recent.* Unde Papa adeo Summæ, & Supremæ Dignitatis est, ut proprie loquendo non sit in Dignitate constitutus, sed potius in ipso culmine Dignitatum positus, ut observat Card. Zabarell. *in Clement. 1. in 5. notabil. de renunciat. & cit. Annotat. 2. ad Decis. 2. n. 2. part. 3. Rot. Recentior.*
3 Hinc Papa idem est ac *Pater Patrum*, ut notat Glos. communiter recepta *in Proœmio Clement. verb. Papa.* Et hoc nomine uti potest
4 solus Summus Pontifex, ut maxima ratione, teste Card. Petra *tom. 1. Comment. ad Constit. 1. Divi Leonis n. 8.* fuit statutum a Gregorio VII. *anno 1063. 6. Kalend. Maii in Synodo Romana*, quia vere solus ipse dici potest *Pater Patrum*, cum contineat Primatum omnium, omnibusque sit vere major, omniumque Maximus; *cap. Solitæ 6. de Majorit. &* obedient. ibi: *Fecit Deus duo magna Luminaria in firmamento Cæli; Luminare majus, ut præesset diei, & Luminare minus, ut præesset nocti, utrumque magnum, sed alterum majus. Ad firmamentum igitur Cæli, hoc est Universalis Ecclesiæ, fecit Deus duo magna luminaria, idest duas instituit Dignitates, quæ sunt Pontificalis auctoritas, & Regalis potestas, sed illa, quæ præest diebus, idest spiritualibus, major est; quæ vero carnalibus, minor, ut quanta est inter Solem, & Lunam, tanta inter Pontifices, & Reges differentia cognoscatur.*

Papa Sanctissimus appellatur; quia talis vere præsumitur; *cap. Non nos 2. dist. 40.* ibi; *Quis enim Sanctum dubitet esse, quem apex tantæ Dignitatis attollit? In quo, si desint bona acquisita per meritum, sufficiunt quæ a loci Prædecessore præstantur; aut enim claros ad hæc fastigia erigit, aut qui eriguntur, illustrat.* 5
Neque Sanctissimi appellari possunt Imperatores, & Reges; quamvis enim in Legibus Civilibus videatur aliquando usurpatum ab Imperatoribus nomen *Sacratissimi*, nunquam tamen illud *Sanctissimi*, ut observat Card. Petra *tom. 1. Commentar. ad Constit. 1. Divi Leonis Magni n. 9.* 6
Et merito solus Papa appellatur nomine *Sanctissimi*, quia solus ipse est Vicarius Christi, qui est fons, & origo, atque plenitudo omnis Sanctitatis, *cap. Inter corporalia 2. cap. Quanto 3. & cap. Licet 5. de translatione Episcopi cum similibus.* 7

Papa per excellentiam suæ supremæ Dignitatis vocatur *Episcopus Episcoporum; cap. Novatianus 6. caus. 7. qu. 1. cap. Loquitur 18. caus. 24. q. 1.* Item appellatur *Ordinarius Ordinariorum, cap. Conquestus per mundum 17. c. per Principalem 11. caus. 9. q. 3.* Item *Episcopus Universalis Ecclesiæ*, prout definit Pelagius II. Constitut. incip. *Manifeste.* Item *Episcopus, seu Diœcesanus totius Orbis, cap. Ad honorem 4. de Auctoritate, & usu Pallii.* Glossa verb. *Primata in c. Felicis §. final. de pœnis in 6.* Item *Divinus Monarcha, ac Imperator Supremus, & Rex Regum, Annotat. secunda partis ad decis. 2. Rotæ Recentior. n. 7.* Hinc Papa triplici corona coronatur, tanquam Rex Cæli, & Terræ, & Infernorum; *Annotat. 1. ad decis. 2. part. 3. Rotæ recentior. §. 45. n. 61.* (*) Im- 8 9 10 11 12 13

Nota Romani Theologi.

De triplici Papæ corona Nicolaus Alemannus de Lateranensibus parietinis *cap. 15. pag. 48. tom. 8. part. 4. Thesauri Antiquit. & Historiarum Italiæ*, ita scribit: *Tiaram triplicis coronamenti in Pontificibus primus gestavit ante annos non amplius ducentos quinquaginta Urbanus V. duplicis vero Bonifacius VIII. Nam Superiorum Pontificum tiaras in vetustis imaginibus ac mo-*

14 Immo Romani Pontificis excellentia, & potestas, nedum est circa Cœlestia, Terrestria, & Infernalia, sed etiam super Angelos, quorum ipse major est. *Cit. Annotat. 1. ad decis. 2. part.*
15 *3. Rotæ Romanæ recent. §. 5. n. 24.* Ita ut si foret possibile, quod Angeli errarent in Fide, vel contra Fidem sentirent, per Papam judicari, & excommunicari possent, *cit. Annotat. 1. ad decis. 2. Rotæ Romanæ recent. §. 5. n. 24.*
16 Tantæ enim est Dignitatis, & potestatis, ut faciat unum, & idem Tribunal cum Christo, ut per textum *in c. Quanto 3. de translatione Episcopi* tenent passim Doctores adducti *in cit. Annot. 1. n. 68. ad decis. 2. p. 3.*
17 *Rotæ recent.* Adeo ut quidquid facit Papa, ab ore Dei videatur procedere, ut post plurimos Doctores, ratiocinatur Rota *in Forosempronien. & Eugubina, seu Nullius, Emphyteusis 16. Junii 1636. coram Coccino §. Hinc inferendo, vers. Ita ut, quod fit a Papa, ab ore Dei videtur procedere, cit. Annot. 1. ad decis. 2. §. 5. n. 31. part. 3. Rotæ recent.*
18 Deveniendo igitur ad Papæ auctoritatem; Papa est quasi Deus in Terra, unicus Christifidelium Princeps, Regum omnium Rex maximus, plenitudinem potestatis continens, cui Terreni simul, ac Cœlestis Imperii Gubernacula ab Omnipotenti Deo credita sunt, prout clare habetur *in cap. Omnes 1. dist. 22.* ibi: *Qui* (scilicet Christus) *æternæ vitæ Clavigero Terreni simul, & Cœlestis Imperii Jura commisit; & in Extravagant. Joannis XXII. cap. Si Fratrum unic. Ne Sede vacante, aliquid innovetur. Et in alia celebri Extravagant. Bonifacii VIII. cap. Unam Sanctam Catholicam, de majorit. & obed. inter Communes.*

Congruunt ulterius quo ad Papæ summam auctoritatem, & potestatem textus Juris Cæsarei, nempe *in l. Reddentes honorem, Cod. de Summa Trinitate, & Fide Catholica, l. Bene a Zenone, cod. De quadriennii præscriptione, l. Omnes dies, cod. de Feriis, & Authent. de Monachis §. Si vero relinquens, Authentic. de Ecclesiasticis titul. §. 1. collat. 9.* cum similibus. 19

Non minus Summam Papæ auctoritatem, & honestatem extollunt Rescripta, & dogmata variorum aliorum Imperatorum; nempe Valentiniani, Othonis, Caroli Magni, Constantini &c. quæ ex eorum Constitutionibus refert Gratianus *in c. In memoriam 3. dist. 19.* ibi: *Per Legatos Apostolicam interpellat sublimitatem, ut potissimum sua sancta Legatione dignetur decernere &c.* & in Summario expresse dicitur: *Tollerandum est jugum, quod a Sancta Sede imponitur, licet intollerabile videatur, cap. Valentinianus 3. dist. 63.* ibi: *Nos, qui gubernamus Imperium, Pontificibus summe capita nostra submittimus; cap. Tibi Domino Joanni Papæ 33. eod. dist. 63.* ibi; *Sanctam Romanam Ecclesiam & Te Rectorem ipsius exaltabo; cap. Constantinus 14. dist. 96.* ibi: *Ut sicut Beatus Petrus in terris Vicarius Filii Dei fuit constitutus, ita & Pontifices ejus Successores in terris principatus potestatem amplius, quam terrena Imperialis nostræ serenitatis mansuetudo habere videtur.* 20

Magis, magisque supremam Papæ auctoritatem, potestatemque extollunt plurimi Sacri Canones, & ibi Canonistæ communiter, & signan- 21

numentis unius coronamenti, & Regno vocatimus, & *Sagmius describit: Capiti ejus* (Innocentius VI.) *phrygium ornamentum Imperiale instar galeæ circulo aureo coronatum imponunt.* Circa ea, quæ de triplici Papæ regno, deque potestate in Sanctos Angelos, quorum ipse sit major, Auctor recenset, consulendi sunt Theologi: Quæ enim ex Jurisconsultis ipse refert, eruditis Theologis suspecta, & quandoque etiam ridicula habentur. Capiti enim, ac visibili Ecclesiæ Principi, non alii sane quam visibiles subditi, Fideles scilicet homines designari videntur, atque in hoc tantum solvendi, ligandique potestatem exercet, eos scilicet regendo, absolvendo, vel per censuras ligando dum vivunt, & per indulgentias juvando vita functos.

Responsio Auctoris.

Mirandum, quod *Theologus* noster sic parvipendat jurisconsultos; ut quæ ipsi tradiderint, eruditis Theologis suspecta, & quandoque etiam ridicula haberi pronunciet! Nonne Classici jurisconsulti sunt etiam sæpe eruditi Theologi? Talis certe fuit celeberrimus Paulus Rubeus, qui in cit. annotat. ad decis. 1. part. 3. recentior. Sac. R. Rotæ innumeros allegat pro suis conclusionibus Theologos, ac in multis etiam SS. Patres. Et si talis non fuisset, sacrum illud supremum Tribunal nequaquam permisisset, quod suis decisionibus adnecterentur Rubei eruditissimæ annotationes. Legant itaque eruditi omnes dictas sapientissimi jurisconsulti Annotationes ad decis. 2. part. 3. Sac. Rom. Rotæ recentior. & judicium ferant.

F. LUC■ FERRARIS

Soler-Alexandrini, Ordinis Minor. Regul. Obferv. S. P. Francifci, Lectoris Jubilati, Exprovincial. Examin. Synodalis, ac S. O. Confultoris

PROMPTA

BIBLIOTHECA

CANONICA, JURIDICA, MORALIS, THEOLOGICA

NEC NON

ASCETICA, POLEMICA, RUBRICISTICA, HISTORICA

De Principalioribus, & fere Omnibus, quæ in dies occurrunt, nec penes omnes facile, ac prompte reperiri poffunt,

EX UTROQUE JURE, PONTIFICIIS CONSTITUTIONIBUS, CONCILIIS, SACRARUM CONGREGATIONUM DECRETIS, SACRÆ ROMANÆ ROTÆ DECISIONIBUS, AC PROBATISSIMIS ET SELECTISSIMIS AUCTORIBUS

Accurate collecta, adaucta, in unum redacta, & ordine alphabetico congefta,

AC IN OCTO TOMOS DISTRIBUTA.

Editio Noviffima cæteris omnibus caftigatior, & locupletior, adjecto nunc primum Indice Materiarum abfolutiffimo.

TOMUS SEXTUS.

P=R

VENETIIS,

Apud GASPAREM STORTI

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

MDCCLXXII.

1144 1676

#106

rii IX. incip. *Cum juxta teftimonium veritatis*: cum aliis fimilibus.

26 Unde Principes, & Reges Infideles poffunt per fententiam Papæ privari in certis cafibus Dominio, quod habent fuper Fideles, ut fi Terras Chriftianorum vi occupaverint, vel fubditos Fideles a Fide avertere fatagant, & hujufmodi, ut fatis aperte demonftrant Card. Bellarm. *in Apolog. contra Regem Angliæ t. 4.* Suarez *in defenfione Fidei Catholic. contra eumdem Regem Angliæ lib. 3. cap. 23.* Barbofa *in cap. Si Papa 6. dift. 40. & in cap. Venerabilem, de elect. & electi poteftate, & in Clement. unic. de Jurejurando*, Gonzalez *in cap. Venerabilem, de electione.* Card. Petra *t. 1. Commentar. ad conftitut. unic. Gregorii VII. a num. 33. & feq.* & alii paffim.

27 Et inde Papa Provincias, quæ olim Chriftianorum erant, ab Infidelibus occupatas alicui ex Principibus Chriftianis emendas concedit, ut inquit Bartolus *in l. Liber homo, ff. de verbor. obligat. & in l. final. ff. de æftimatb. empti, & in l. Is, qui apud hoftes*, ubi Jafon *ff. de Legatis 1.* Bald. *in l. 1. Cod. de emanc. filior. & in l. 1. Cod. de Paganis*, Barbofa *in Collectan. Juris Canon. in c. Vergentis, de Hæreticis*, & plurimi alii dicentes, Regem effectum Hæreticum poffe per papam amoveri a Regno, & ad eum fpectare Jus eligendi, fi ejus filii, & propinquiores fint quoque Hæretici. *Annotat. ad decif. 2. part. 3. Rotæ recent. §. 10. n. 5.*

28 Immo Papa in cafibus, quibus propter Hærefim Regis videat periclitari Religionem illius Regni, Fidemque aliorum, nec aliter tanto damno fuccurri poffit, tunc poteft non folum a Rege Regnum, fed etiam ab ejus Succefforibus in totum auferre, & Principi Chriftiano, iifque Succefforibus, fi illud debellaverit, concedere. Molina *in tract. de primogenit. Hifpanior. lib. 4. tit. 11. n. 37. verf. Ex qua caufa poteft Regnum Romanus Pontifex Regi Hæretico, & ejus Succefforibus auferre;* Jacob. Menoch. *in confil. 808. n. 65. verf. Jure poteft Summus Pontifex privare Reges non folum Regno &c. lib. 9. cit. Annotat. ad decif. 2. p. 3. Rotæ recentior. §. 30. num. 5.* Et de hoc exemplum habetur *in Joanne Rege Navarræ*, qui a Julio II. Pontifice damnatus fuit ob crimen Schifmatis, unde eum, ac Succeffores Regno privavit, omniaque ejus bona publicavit, & primo occupantibus ample conceffit: donavitque in perfona Regum Hifpaniarum Catholicorum tunc viventium, eorumque Succefforum. Alvarez *in fpecul. Roman. Pontif. c. 16.*

[...]tur: *Filius Dei, quemadmodum ipfe a Patre accepit Ecclefiæ, & gentium fceptrum, & poteftatem fuper omnem principatum, & fuper omne quodcumque eft, ut ei genua cuncta curventur, ita eamdem ampliffimam poteftatem Petro, & ejus Succefforibus pleniffime commifit.*

23 Hinc jam communis docet opinio, quod Papa utriufque gladii habeat poteftatem, fpiritualem fcilicet, & temporalem, quam Jurifdictionem, & poteftatem Chriftus ipfe commifit Petro, & ejus Succefforibus, *Matth. cap. 16. num. 19.* dicens: *Tibi dabo Claves Regni Cælorum, & quodcumque ligaveris fuper terram erit ligatum & in Cælis, & quodcumque folveris fuper terram, erit folutum & in Cælis.* Ubi notant Doctores, quod non dixit *Clavem*, fed *Claves*, per hoc comprehendens temporalem, ac fpiritualem poteftatem. *Annotat. ad decif.*

24 *2. partis tertiæ Rotæ recent. §. 2. n. 6.* Quæ opinio auctoritate Sanctorum Patrum, Juris Canonici, & Civilis difpofitione, ac Apoftolicis conftitutionibus latiffime confirmatur, *c.*

25 *Annotat. & §. 2. n. 1. & feq.* Adeout contrarium affirmantes videantur adhærere fere illi opinioni Hæreticorum reprobatæ per Bonifacium VIII. *in Extravagant. Unam Sanctam 1. de majoritat. & obedient. cit. Annotat. §. 4. num. 9. & feq.* Et concordant *Extravagant. Joannis XXII. cap. Si Fratrum unic. Ne Sede vacante aliquid innovetur*, & Conftit. Grego-

Ferdinand. Vafquez *de Succeffionib. part. 1. lib. 1. n. 155.* Annotat. *ad decif. 2. part. 3. Rotæ recentior. §. 45. n. 56.*

29 Unde nil mirum, fi Romano Pontifici, tamquam Vicario ejus, cujus eft terra, & plenitudo ejus, Orbis terrarum, & univerfi, qui habitant in eo &c. non folum fpirituali, fed etiam gladio materiali evaginato, attributa fit, jufta fuadente caufa, pleniffima auctoritas, atque poteftas transferendi Imperia, fceptra frangendi, Coronas auferendi. Qua plenitudinis poteftate, non femel, fed fæpius Romani Pontifices ufi funt toties, quoties opus fuit, accingendo gladium fuum fuper femur fuum potentiffime, ut fatis fuperque palam eft, atque de hoc ampliffimum teftimonium faciunt tam Theologi, quam Juris Pontificii, ac Cæfarei Profeffores, atque innumeri inculpatæ fidei Hiftorici, tam profani, quam Sacri, tam Græci, quam Latini, ut videre eft *in Annotat. ad decif. 2. partis 3. Rotæ recentior. §. 45. n. 53. & feq. & n. 57.* ubi ad id referunt multa exempla, & fignanter de Gregorio Papa II. qui a celfitudine Imperiali depofuit Leonem II. Cæfarem; De Gregorio Papa VII. qui depofuit Henricum IV. Imperatorem; de Alexandro Papa III. qui depofuit Federicum I. Imperatorem; de Innocentio Papa II. qui depofuit Othonem Cæfarem; de Innocentio Papa IV. qui depofuit Federicum II. Imperatorem; de Clemente Papa VI. qui depofuit Ludovicum Bavarum. Et infuper poffent adduci exempla diverforum Regum, aliorumque Supremorum Principum, quæ brevitatis gratia omittuntur, cum fint nota, & videri poffint in caterva Doctorum adducta *in cit. Annotat. ad decif. 2. part. 3. Rotæ recentior. §. 45. n. 53.* Vide ad id Jura fupra adducta *n. 21.* Card. Bellarm. *t. 1. controv. de translatione Imperii Romani per tot.* & *de poteft. Summi Pontificis in temporalibus per tot.* Card. Petram *tom. 1. Commentar. ad Conftit. unic. Gregorii VII. & t. 2. Commentar. ad Conftit. 4. & 6. Innocentii III. & ad Conft. 1. Honorii III. fect. 2. & t. 3. Commentar. ad Conft. 7. Alexandri IV.*

30 Papa tantæ eft auctoritatis & poteftatis, ut poffit quoque Leges Divinas modificare, declarare, vel interpretari; *Annotat. ad decif. 2. part. 3. Rotæ recentior. §. 4. n. 24. & feq.* ubi plures adducuntur, referturque Surdus *decif. Mantuan. 30. n. 27. verf. Hinc dicimus, quod Papa poteft contra Legem Divinam aliquando venire limitando, declarando &c.* & clariffime id afferit Petrus de Anchar. *in Confil. 373. num. 3. verf. Papa Jus Divinum poteft modificare, cum ejus poteftas non fit ex homine, fed ex Deo, & in terris Dei vices fungitur cum ampliffima poteftate oves fuas ligandi, & folvendi:* & fub *n. 7.* fubjungit, *quod ipfe Deus Dominus, & Redemptor dicitur facere, quod facit ejus Vicarius; Dummodo non faciat contra Fidem.* Covarr. *lib. 1. variar. refol. cap. 17. n. 8. §. Henricus tandem, verf. Summi Præfulis difpenfationes*, & poft Abbat. & Felinum hanc effe communem opinionem teftatur Scacc. *in tract. de judiciis lib. 2. c. 9. n. 382. verf. Papa poteft interpretari, & ex caufa limitare Jus Divinum*, ut tradunt communiter omnes; *cit. Annotat. ad decif. 2. part. 3. Rotæ recentior. §. 4. n. 24.* Et quoad hoc, vide etiam verb. *Difpenfatio n. 20.*

31 Et quod Papa ipfe folus poffit Jus Divinum declarare, & certitudinaliter interpretari, meminit Rota in *Genuaen. Scribaniæ 21. Maii 1658. coram clar. mem. Merlino §. caufa femper præfumitur in geftis, verf. Papa quippe eft fupra omne Jus pofitivum, imme declarat ex Epicheja ipfum Jus Divinum;* cit. Annotat. *ad decif. 2. part. 3. Rotæ recent. §. 4. num. 25.*

32 Papa enim hoc poteft etiam fine Concilio Generali; cum Concilium Generale non fit fupra Papam, fed Papa fit fupra Generale Concilium, ut abunde probatum eft verb. *Concilium art. 1. a n. 76. ad 86.* Vide *ibi*.

33 Quanto vero Papa major, & excelfior eft omnibus, tanto humiliorem fe reputat, & nominat, ac fe vocat *Servum Servorum Dei*, ut patet in *c. Relatum 37. in fine de fenten. excommun.* & Gloffa verb. *Servus, in procem. Sexti Decret.* Flamin. Parif. *de refignat. Benefic. lib. 8. qu. 7. num. 101.* ubi fubdit, quod Papa de ftylo ita fe *Servum Servorum Dei* appellat, ut fi appareat Bulla fine hujufmodi infcriptione, de falfo fit fufpecta tamquam contra ftylum.

34 Ideo autem Papa fe vocat *Servum Servorum Dei*, ne ex tali, tantaque Dignitate, & auctoritate in fuperbiam incidat, præ oculis femper habendo illud falubre Dominicum præceptum. *Qui major eft veftrum, fiat ficuti Minifter*, Matth. 20. Luc. 21. Marc. 10. *cap. Nullus Primas 7. cauf. 9. qu. 3.* Vere fic imitans Jefum Chriftum, qui non venit miniftrari, fed miniftrare, & cum effet coæqualis Patri Omnipotenti, & omnia Verbo, ideft, per ipfum fecerit, *Joan. 1.* nihilominus pro noftra omniumque redemptione formam Servi accepit. *Ad Philippenf. 2. Annot. 2. ad decif. 2. p. 3. Rotæ recentior. n. 10.* Barbofa *lib. 1. Juris Ecclef. univerf. cap. 2. n. 29.* & alii paffim.

35 Primum Pontificem, qui fe *Servum Servo-*